

«Χαίρε, αρχηγέ νοητής αναπλάσεως» - Άρθρο Μητροπολίτη Φλωρίνης Ειρηναίου στην Δ΄ Στάση των Χαιρετισμών

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας](#)

• Του Σεβ. Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίου

Η λέξη ανάπλαση ως έννοια, προσδοκία και ιδανικό καθώς και η επίτευξή της απασχόλησε την ανθρωπότητα από την αρχή του κόσμου και θα την απασχολεί μέχρι το τέλος του. Πολλοί υποσχέθηκαν να αναπλάσουν τον κόσμο και να δημιουργήσουν καλύτερες κοινωνίες. Είτε αυτοί ήταν στρατηγοί και μέσα από τις εκστρατείες τους πίστεψαν ότι θα αλλάξουν τον κόσμο, όπως οι Τζένκινς Χαν, Κύρος Β΄ ο Μέγας, Ιούλιος Καίσαρας, Ναπολέον Βοναπάρτης. Είτε ήταν αρχαίοι σοφοί, όπως οι Αριστοτέλης, Πλάτων, Ηράκλειτος, Πυθαγόρας. Είτε ιδρυτές θρησκειών, όπως οι Βούδας, Ζωροάστρης, Κομφούκιος, Μωάμεθ. Τα αποτελέσματά τους μπορεί να υπήρξαν θετικά, όμως δεν μπόρεσαν να στηρίξουν τις ελπίδες και τις προσδοκίες του ανθρώπου.

Η σημερινή ακολουθία των Χαιρετισμών μας φανερώνει τον μοναδικό αρχηγό της αληθινής αναπλάσεως που είναι ο Χριστός. Και αυτόν τον χαιρετισμό η Εκκλησία τον επεκτείνει προς την Παναγία Μητέρα Του και την προσφωνεί ως «ἀρχηγὸν

νοητῆς ἀναπλάσεως»¹. Επειδὴ ἡ Παναγία εἶναι ἡ γεννήσασα τὸν Αἴτιον τῆς ἀναπλάσεως τοῦ κόσμου. Ὁ Χριστιανισμός καὶ ἡ διδασκαλία του, εἴν γίνει βίωμα τῶν ἀνθρώπων, τότε θα ἀνακαινίσει καὶ ολόκληρο τὸν κόσμον· καὶ θα ἐξηγήσουμε παρακάτω τι ἐννοοῦμε. Ὁ Χριστός γιὰ νὰ δείξει ὅτι δὲν φέρνει ἀπλῶς στὸν κόσμον μιὰ νέα ἠθικὴ διδασκαλία οὔτε μιὰ κοινωνικὴ ἐπανάσταση, χρησιμοποίησε δύο ὁμορφες καὶ κατανοητὲς εἰκόνες:

Στὴν πρώτη εἰκόνα λέει ὅτι «οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ρήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται»². Δηλαδή, δὲν βάζουν καινούριο κρασί σὲ παλιούς ασκοὺς, ἐπειδὴ τὸ χυμώδες νέο κρασί θα τοὺς τρυπήσει με τὶς ζυμώσεις του καὶ οἱ ἀπώλεια θα εἶναι διπλή. Θα χαθοῦν καὶ οἱ ἀσκοὶ καὶ τὸ κρασί.

Μία δεύτερη ὁμορφὴ εἰκόνα, πάλι ἀπὸ τὸν ευαγγελιστὴ Ματθαῖο, «οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χειρόν σχίσμα γίνεται»³. Δηλαδή, ἓνα παλιὸ καὶ φθαρμένο ρούχο δὲν διορθώνεται με μάλωμα ἀπὸ καινούριο ὕφασμα· διότι τὸ καινούριο κομμάτι υφάσματος που ἔχει μεγαλύτερη ἀντοχή θα τραβήξει καὶ θα τεντώσει τὸ παλιὸ καὶ θα τὸ σκίσει χειρότερα.

Μ' αὐτὲς τὶς δύο εἰκόνες ὁ Χριστός θέλει νὰ μας πει ὅτι ἡ ἐνανθρώπησή Του καὶ τὸ σωτηριολογικὸ ἔργο Του, καθὼς καὶ ἡ διδασκαλία Του, δὲν ἔχουν σκοπὸ ἀπλῶς νὰ ἀλλάξουν κάποιες ἀνησυχητικὲς καταστάσεις τοῦ κόσμου, ὅπως ἡ φτώχεια, ἡ ἀνελευθερία καὶ οἱ κοινωνικὲς ἀδικίες. Ὁ Χριστός ἦρθε νὰ χαρίσει σωτηρία, νὰ δώσει στὸν ἄνθρωπον τὴν ἀθανασία γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὸν οὐρανό. Ἦρθε στὸν κόσμον γι' αὐτὸ που ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει στους Κορίνθιους, τὴν «ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις»⁴. Ὁ Χριστός, δηλαδή, ἦρθε νὰ κάνει καινούριο κόσμο, καινούριους ἀνθρώπους. Ἐριξε τὸν σπόρον στὴν καινούρια γῆ, τὴν πότισε με τὸ Αἷμα Του γιὰ νὰ φυτρώσουν στὸν κόσμον οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ που θα ἀποτελέσουν τὴν ἀπαρχὴ τῆς νέας δημιουργίας.

Τὸν τρόπο που μπορεῖ νὰ γίνει αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀλλαγὴ τὴν διατύπωσε ὡς ἀπορία ὁ Νικόδημος, ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ὅταν ἓνα βράδυ τὸν ἐπισκέφθηκε γιὰ νὰ μιλήσουν. Ὁ Χριστός λοιπὸν τοῦ μίλησε γιὰ τὴν νοητὴ ἀνάπλαση τοῦ κόσμου, ὅπως τὴν ἀναφέρει ὁ συγγραφέας τῶν Χαιρετισμῶν. Ὁ Νικόδημος, παρότι Φαρισαῖος, δηλαδή γνώστης τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ δάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, δὲν κατάλαβε τὸ πνευματικὸ νόημα τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ καὶ υπέβαλε τὴν ἐξῆς ἐρώτηση: «Εἶναι δυνατόν ἓνας γέρος ἄνθρωπος νὰ βρεθεῖ πάλι στὴν κοιλιά τῆς μητέρας του καὶ νὰ ξανά γεννηθεῖ;»⁵. Καὶ ὁ Χριστός τοῦ ἀπάντησε «μπορεῖ μόνο ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος»⁶. Τι σημαίνει ὁ λόγος αὐτός; Σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ κατὰ συνέπεια καὶ ὁ κόσμος θα ἀναπλάθεται καὶ θα ἀναδημιουργεῖται ἀπὸ τὸ νερό τῆς

κολυμβήθρας και το Άγιο Πνεύμα συνέχεια. Από την στιγμή που μια ψυχή συνάπτει σχέση ουσιαστική με τον Χριστό τότε εισέρχεται στην καινούρια ζωή, την εν Χριστώ ζωή και κυριολεκτικά ξαναγεννιέται. Και τι σημαίνει αυτό; Ότι οι γονείς γεννούν έναν άνθρωπο που στην ουσία αργά ή γρήγορα θα οδηγηθεί στον θάνατο. Η κολυμβήθρα, όμως, που είναι στρόγγυλη επειδή συμβολίζει την μήτρα της μητέρας, ξανά γεννά πνευματικά το βρέφος και δια του Αγίου Πνεύματος μπολιάζεται με την αθανασία. Γι' αυτό και ο Απόστολος Παύλος γράφει στους Ρωμαίους, «ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ»⁷. Αυτή η εικόνα του Παύλου εμφανίζει τον νέο χριστιανό να μετέχει στη θυσία και την Ανάσταση του Χριστού. Να νεκρώνεται και να ανασταίνεται μαζί με τον Χριστό. Όταν, λοιπόν, υπό αυτήν την έννοια είμαστε πραγματικοί χριστιανοί, τότε η νέα αυτή ζωή που έχουμε εισέλθει φέρνει στον κόσμο τις δωρεές του Χριστού, δηλαδή τη ειρήνη, την αγάπη, την δικαιοσύνη, την πίστη. Οι δωρεές αυτές ανακαινίζουν πρώτα τον άνθρωπο και έπειτα ολόκληρο τον κόσμο. Και μ' αυτόν τον τρόπο πραγματοποιείται η νοητή ανάπλαση του κάθε ανθρώπου.

Ψάλλοντας βέβαια σήμερα αυτόν τον στίχο «χαίρε αρχηγέ νοητής αναπλάσεως» προς την Παναγία, δεν διαπιστώνουμε την ανάπλαση αυτή στη σύγχρονη κοινωνία μας. Όμως, ευτυχώς υπάρχουν άνθρωποι, και είναι πολλοί, ως μαγιά μικρής ζύμης, που μας δίνουν την ελπίδα ότι όλοι μπορούμε να αλλάξουμε. Αυτοί είναι οι γνωστοί αλλά και οι άγνωστοι σύγχρονοι άγιοι που μένουν στο κόσμο και βαδίζουν στον ουρανό, που πατούν στην γη και προσελκύουν την χάρη του Θεού και τις ευλογίες της Παναγίας, έτσι ώστε να μπορούμε κι εμείς σήμερα να μην ζούμε στο πνευματικό σκοτάδι και να φωτιζόμαστε από την παρουσία τους. Αυτοί είναι κληρικοί, μοναχοί, άντρες και γυναίκες όλων των επαγγελμάτων, όλων των ηλικιών και όλων των μορφωτικών επιπέδων. Είναι αυτοί που προσεύχονται στην Παναγιά μας για να μην υστερήσουμε κι εμείς στον πνευματικό μας αγώνα.

Ας ευχηθούμε, με την ευκαιρία της Ακολουθίας των Χαιρετισμών, η Παναγία να πρεσβεύει στον Χριστό έτσι ώστε να στέλνει φωτεινούς και αγίους ανθρώπους στη ζωή μας, που με το παράδειγμά τους θα μας βοηθούν να βιώσουμε την εν Χριστώ ζωή που ως αποτέλεσμα έχει την προσωπική μας ανάπλαση και ανάσταση.

Παραπομπές:

1 Στίχος από την στροφή «Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων...» της Δ' Στάσης των Χαιρετισμών της Θεοτόκου.

2 Ματθ. 9, 17.

3 Ματθ. 9, 16.

4 Β' Κορ. 5, 17.

5 Ιωάν. 3, 4.

6 Ιωάν. 3, 5.

7 Ρωμ. 6, 6.